

פרוטוקול מס' 622

מישיבת ועדת הכספים

יום ג' י"ב בסיון תשל"ג - 12.6.73, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הועדה:
מ. ברעם - היו"ר
ע. אמוראי
י. בדר
א. גולדשטיין
צ. ברשורי
ז. הרינג
ד. זכין
י. יפרח
א. מלמד
ג. פת
ע. פיינרמן
ד. קורן
מ. שחל

מוזמנים:
סגן שר החיירות י. שערי
ח. שטסל - החשב הכללי
י. בן-שלום - האוצר
י. בליזובסקי - משרד החיירות
ר. עדרי - מנהל החברה לפיתוח קריית שמונה
א. גרינברג - חברת מלון הצפון

מזכיר הועדה: א. קירשנר

היועה"כ לועדה: א.נ. פלוג

קצרנית: מ. איזנברג

סדר-היום:
א. ערבויות מטעם המדינה
ב. חוק לעידוד החסכון - אגרות חוב של כלל תעשיות בע"מ.

א. ערבות המדינה - מלוך הצפון, קריית שמונה

היו"ר מ. ברעם:

אני פותח את הישיבה.

הסעיף הראשון בסדר-היום - ערבות המדינה -

מלוך הצפון, קריית שמונה.

ג. פת:

אני שמח שנמצא כאן נציג משרד התיירות.
היום קראתי בעתון שעומד לקום פרויקט
ענק בצפון תל-אביב שיחייב מתן הלוואה ממשלתית בסך 75 מליון לירות.
הייתי מציע שתימטר אינפורמציה על פרויקט זה לוועדת הכספים.

ד. זכין:

אני מצטרף להצעה זו.

היו"ר מ. ברעם:

אנו נעביר שאלה זו לשר האוצר, תוך הדגשה
שהענין יובא לוועדת הכספים.

נשמע דברי הסבר על ערבות המדינה למלוך
הצפון, קריית שמונה מפי נציג משרד התיירות, מר בליזובסקי.

מר בליזובסקי:

חכנית מלוך הצפון בקריית שמונה עברה
מספר גלגולים. היא עלתה לראשונה על
שולחן ועדת הכספים בשנת 1970 ואז אשרה ועדת הכספים ערבות המדינה
לסכום של 2,5 מליון לירות. חכנית זו לא יצאה לפועל. לאחרונה שוב
הוגשה התכנית לאשור משרד התיירות. התכנית היא להקים מלוך בן 60-65
חדר על בסיס השלמת השלד שהוחל בבנייתו. ההשקעה הכוללת תגיע ל-3,8
מליון לירות, כאשר לחברה לפיתוח קריית שמונה יש חלק ניכר בהשקעה
בנוסף למשקיעים המפורטים בדברי ההסבר.

הפרוצדורה הקיימת לאישור הלוואה היא,
שכל תכנית לה נדרשת הלוואה עוברת שתי אינסטנציות; תחילה מוגשת
התכנית לאישור משרד התיירות בהתייחס למקום ולצרכים. ואם היא מאושרת
על ידי משרד התיירות, היא עוברת לחברה לפיתוח מפעלי תל-אביב, שהיא
הזרוע הפיננסית למתן הלוואות. התכנית נבדקה על ידי צוות מהנדסים.

ד. קורן:

מי הם המשקיעים?

מר בליזובסקי:

החברה לפיתוח קריית שמונה בע"מ 50%
וה"ה גבע יעקב ומלכה, גרינברג אליהן,

גון שלמה ובלבן יעקב - 50%.

אנו רואים בהקמת מלוך בקריית שמונה
נסיון נוסף לפיזור התיירות על פני כל הארץ. כיום ישנם 3 מוקדי
תיירות - ירושלים, תל-אביב ואילת. הנסיון שלנו לעודד השקעות בשאר
חלקי הארץ, לא תמיד הצליח, כי הרווחיות המובטחת בכל שאר חלקי הארץ
היא קטנה יותר מאשר ב-3 המוקדים ירושלים, תל-אביב ואילת.

מלוך בקריית שמונה תואם את מדיניות
הפיזור, ואנו רואים בו מלוך שעשוי לתת תשובה לפיתוח התיירות בצפון,
שהיא תיירות חורף ותשובה לתיירות המתפתחת בגליל. כך שאנו ממליצים
לאשר את הערבות.

ג. פת:

מי הם המשקיעים הפרטיים?

ח. שטסל:

אנשים מקומיים מקריית שמונה.
כאשר מוסד פיננסי מסכים לתת הלוואה,
הוא עושה זאת לאחר שבדק, עד כמה שניתן לבדוק, את היכולת הפיננסית
של האנשים הפרטיים. והם קבלו חוות דעת של בנקים שבגבולות האמצעים
העצמיים, יש להם אמצעים.

מר בליזובסקי:

יש בידינו דוקומנטים בנקאיים לגבי כל אחד מהמשקיעים.

היו"ר מ. ברעם:

נשמע פרטים על החברה לפיתוח קריית שמונה מפי מנהל החברה מר אדרעי.

ר. אדרעי:

החברה לפיתוח קריית שמונה היא חברה צבורית שמטרתה לפתח את קריית שמונה והגליל העליון. החברה קיימת 12 שנה, והיא הקימה מפעלים שלא תמיד היו רווחיים; ביניהם מפעל ליהלומים ומפעל לקונפקציה; היא בנתה מרכזים מסחריים. החברה מנסה לאזן מחיר החנויות והיא מוכרת אותן ב-25%-20 פחות מקבלנים פרטיים. המטרה שלנו לעודד אנשים ממרכז הארץ לבוא להתיישב בקריית שמונה.

אנו רואים בהקמת המלון בקריית שמונה דבר חלוצי. אנו מקווים שזהו רק שלב ראשון. כבר בקשנו להגדיל מספר חדרי המלון ל-85 חדר לאור תחזיות התיירות.

החברה לפיתוח קריית שמונה מורכבת מחברת העובדים, המועצה ההמקומית קריית שמונה והמועצה האזורית של הגליל העליון. החברה בונה גם דירות לזוגות צעירים.

לאחר שבמשך שנים היו הפסדים במפעלים שהקימה החברה, בשלוש השנים האחרונות הגענו לרווחים, לא גדולים אבל סבירים. איננו מחלקים את הרווחים אלא משקיעים אותם בפרויקטים אחרים בקריית שמונה ובגליל.

צ. גרשוני:

לא ברור לי מהי החברה לפיתוח התיירות. אני משער שזו חברה ממשלתית. אם כן, מדוע היא מבקשת ערבות מלאה של המדינה להלוואה?

האם יש תנאים קבועים בהם החברה לפיתוח מפעלי התיירות נוחנת הלוואות למלונות באזורי ספר, ואם כן - מה הם? האם הקריטריונים לפיהם ניתנת הלוואה זו הם הקריטריונים ההולמים את התנאים המקובלים לגבי כל אזור פיתוח?

ד. קורן:

אני מברך על היזמה של משרד התיירות להביא לפיזור התיירות על פני כל הארץ. אני חושב שהקמת מלון בקריית שמונה יש בה כדי לענות על צרכי התיירות באזור הגליל. יש לי ספק אם המספרים שלפנינו הם סופיים. אני אפילו אינני חושב שהם התחלתיים. כיוון שצוות כלכלנים בדק את התכנית, הייתי מבקש לקבל יתר פירוט. אינני חושב שאפשר לבנות מלון עם כל השירותים ב-3,5 מליון לירות.

מה שמפליא אותי איננו מתן ההלוואה בתנאים המוצעים, אלא מדוע הבעלים אינם מסוגלים לגייס חלק מההון. אני חושב שצריך לקבל יותר פרטים מדוע הערבות כל כך גדולה ומדוע ערבות הבעלים היא רק 10 אחוז.

ע. אמוראי:

אני חושב שצריך לברך "שהחיינו" אם בקריית שמונה עומדים להקים מלון. וזה אצלי שיקול המפתח. אני מוכן לעשות כל מה שרק ניתן בגדר הסבירות כדי לעודד פעילות מסחרית נורמלית בקריית שמונה.

אני חושב שמלון בחפוסה כזאת הוא קטן מדי. אבל ההצלחה שלו מותנית בשלוכו ברשת ההארכה של הגליל העליון. שמחתי לקרוא שדב אשכול יהיה יושב-ראש מועצת המנהלים של החברה.

אני רוצה לומר לאנשי משרד התיירות, שאם לא היה מדובר בקריית שמונה, בעד מבנה כזה של הוק, לא הייתי מרים יד. אבל מאחר והמדובר בקריית שמונה ובעיית מחיר הקרקע אינה קיימת, העידוד הניתן כאן הוא פחות מאשר באזורים אחרים של הארץ, ויחד עם זאת זה עידוד ניכר - אני עושה זאת בנפש חפצה תוך הדגשה שהחברה לפיתוח קריית שמונה צריכה לשקוד על כך שהעניין יהיה משולב עם כל בתי ההארה באזור המנוהלים בצורה מעולה.

א. גולדשטיין:

אם הקמת המלון תעלה פי אחת וחצי מי ישא בטכום הנוסף? אני מבין שהשלב קיים. מה מצבו של שלד זה? האם אין צורך להרוס חלק ממנו ולבנותו מחדש בגלל שנוי החכמייה?

מהו גודל המגרש עליו נבנה המלון?
האם זה יהיה מלון מסחרי ומה הסיכויים לתיירות במקום, כי אני מניח שתיירות קייצ לא תהיה במקום.

האם משרד התיירות אינו חושב שכדאי היה להתחיל במלון קטן יותר ואחר כך להרחיבו?

ד. מלמן:

זה אינו רנטבילי. אפילו מלון של 75 חדר, אינו רנטבילי.

א. גולדשטיין:

אינני מסכים שרק מלון גדול הוא רנטבילי ומלון קטן - לא. קבוצת אילת השחר התחיל בקטנות ומדי שנה הרחיב והיום יש לו בית הארחה רנטבילי. מדוע לא יתחילו גם במלון הצפון בקריית שמונה ב-25 חדרים ואחר כך בהתאם לניהול ירחיבו?

ברצוני לשאול:

א. מהי החברה לפיתוח מפעלי תיירות ומניין

יש לה כסף?

ב. מניין יש לבעלים 1,2 מליון לירות?

האם זה כספם הם והם מכניסים אותו במזומנים או שהם מקבלים אותו בהלוואה?

אני חושב שמוזר הוא שהחברה לפיתוח מפעלי תיירות, שנראש מועצת המנהלים שלה עומד מר שטסל דורשת ערבות מהחשב הכללי מר שטסל.

ד. זכין:

אני חומך חמיכה מלאה בפרויקט זה של "מלון הצפון בקריית שמונה". ואני בעד מתן הערבות המבוקשת. בהזדמנות זו הייתי מבקש מנציגי משרד התיירות ומשרד האוצר לתחל לנו אינפורמציה על מצב התיירות ובעיקר על בתי המלון הנבנים במרכז הארץ. משרד התיירות אישר הלוואות בשפע להקמת מלונות ובמרכזים עירוניים. לפי נתונים שבידי, מגיעה החשומה מעל ל-150,000 לירות לחדר במלון. אני חושב שזה בנוי להרס עצמי של המלונות.

לגבי המלון בקריית שמונה, אני רואה בהקמתו גם מדיניות נכונה וגם דבר בעל ערך למקום. אבל רצוני לשאול: האם הכסף שמשקיע הקבוצה הפרטית - ואני מכיר את כל חברי הקבוצה הפרטית - הוא כסף מזומן? לפי דעתי, היה חשוב שחברי קבוצה זו ישקיעו מכספם הם במלון זה. ואז אני מאשר ברצון רב את כל הפרויקט דוקא בקריית שמונה, כי אני חושב שהגזמנו בריכוז מלונות במרכז הארץ. הורדנו את התפוסה והעלינו את החשומה, והענף יעמוד בפני קשיים עצומים.

ג. פת:

בניגוד למה שאמר חבר הכנסת זכין, אין הפרויקט הזה מוצא חן בעיני. תבוא ברכה על כל מי שמעודד הקמת מלון בקריית שמונה. אבל אי אפשר לומר שבכל האזור אין בית מלון ואי אפשר לכוון לאזור תיירים. יש שם מספר בתי

הארכה * אילת השחר, הגושרים, כפר בלום וכפר גלעדי. אני חושב שבסופו של דבר מלון זה יהפך לאגף של בית הארכה אילת השחר. כל "האובר בוקינג" מאילת השחר יועבר לקריית שמונה.

לגבי ההשקעה של הבעלים הפרטיים, כתוב בדברי ההסבר לבקשה שההשקעה העצמית שלהם היא 600,000 לירות זכות עוד שאלו הן התחייבויות. ואני שואל: עד מתי נכין פשיטות רגל דחיות בענף המלונאות? אני חושב שזו פשיטת רגל דחיה. אני לא אצביע נגד ההצעה. אבל צריך להיות מוכנים לכך. מבנה ההון, מבנה ההשקעה ומבנה ההנהלה מאד מאד בלתי סבירים. ואינני חושב שיש לכך הצדקה לא מבחינה כלכלית ולא מבחינת האזור.

אני מציע שלאחר ההחלטה בוועדת הכספים נמסור את הדבר להתבוננות נוספת של משרד החירות.

ח. קורפנו:
השאלות שהיה בדעתי לשאול, נשאלו על ידי חבר הכנסת בדר. אני רוצה לשאול רק שאלה אחת נוספת, מדוע צריכה להיות השתדלות הזאת, ומדוע הדבר צריך להעשות דרך חברה ממשלתית, החברה לפיתוח מפעלי חירות?

ז. הרינג:
כבר היו מקרים לא מעטים שהשתתפו הבעלים לא עלתה על שלישי. אך לא הנקודה הזאת מעניינת אותי. אני הייתי מעדיף שההלוואה תנתן על ידי בנקים והערבות תהיה בנקאית. אני הייתי רוצה שלממשלה יהיה משקיף בהנהלת החברה - איש מקצוע כמובן - כדי שניהול המלון יתנהל באופן מקצועי.

ד. מלמן:
החברה לפיתוח קריית שמונה היא חברה ממשלתית?

ח. שטסל:
לא.

ד. מלמן:
היא חברה צבורית. האם לממשלה יש מניות בחברה צבורית זו?

ח. שטסל:
לא.

ההצעה שלפנינו היא הצעה סטנדרטית לכל בתי המלון?

טגן שר החירות י. שרי:
הדבר תלוי באזור.

ד. מילמן:
כאשר אנו נדרשים לאשר ערבות לפרויט כזה, מסבך הדברים הוא שאנו רוצים לדעת מה יהיה על החירות בכללה. המדינה השקיעה הון עתק בבתי מלון. עד לנקודה מסויימת היתה עלייה בחירות וכולנו שמחנו על כך. לדאבונו בחדשים האחרונים נמצאת החירות בסימן ירידה. במצב זה אסור להשקיע פרוטה נוספת במלונות.

א. מלמד:
כאשר אנו באים לתת ליוזמים תנאים טובים, צריכות להיות לכך סיבות מיוחדות. אני מביין שהגליל הוא מקום טוב לחירות ואין חסרים יזמים. קריית שמונה איננה במדבר. מדוע ניתנים אפוא התנאים המועדפים?

ד. קורן:
אם חבר הכנסת פת אומר שהמלון בקריית שמונה יקבל את "האובר בוקינג" של אילת השחר, זה דבר מקובל בכל המלונות. אבל כאשר חבר הכנסת פת אומר שהמלון בקריית שמונה יהיה סניף של אילת השחר, אני רואה זאת כדיבור בוסה לגבי אילת השחר. אילת השחר איננה נכנסת כשוף למלון הצפון. השותף היא המועצה האזורית הגליל העליון. מה שתורמה אילת השחר, הוא החבר ד. אשכול שיש לו ידע בינלאומי בחירות. הוא יעזור להם להתכנס. ואין לדבר על כך בלגלוג.

י. יפרח:

הקשבתי לדברי כל חברי הועדה, ומצאתי דבריו של חבר הכנסת אמוראי קרוניס ללבי יותר מכל מה שנאמר. נכון הוא שבעיית הרכב ההון היא בעייה קשה. אבל המדובר בקריית שמונה, מקום שרק לפני מספר חדשים יצאנו מגדלנו איך לעזור לו להתבסס. לכן אני חושב שאנו צריכים להאזין בעיקר יפה הקמת מלון זה בקריית שמונה על הסיכון והסיכוי המשולבים בו.

ח. שטסל:

אני שמח שניתנת לי הזדמנות להסביר מהי החברה לפיתוח מפעלי תיירות. בדברי הסבר לתקציב משרד התיירות יש פירוט הסכומים שניתנו לחברה לפיתוח מפעלי תיירות. המימון הוא על ידי גיוס כספים ממוסדות כספיים. זה מופיע כסעיף בתקציב המדינה. החברה היא בבעלות מלאה של הממשלה והיא מבצעת תפקידים זהים לתפקידים של הבנק לפיתוח התעשייה בשטח התעשייה ולבנק החקלאות בשטח החקלאות. היא אינה נקראת בנק, אבל למעשה זה בנק התיירות. חברה זו יש לה הון מניות שהוא כולו בידי הממשלה. נוסף לכך גייסה החברה כסף - כסף יקר יחסית - בארצות הברית. אנו נתנו טבסוד מתקציב המדינה כדי לאפשר לה לעמוד בתנאי ההלוואות למפעלי תיירות. הכסף שהיא מגייסת בחו"ל יקר יותר מהרביית שהיא מקבלת על הלוואות שהיא נותן. לכן נמצאה דרך של טבסוד.

התנאים המוצעים למלון הצפון בקריית שמונה זהים לחלוטין למקובל לגבי הלוואות למפעלי תיירות באזור א. אם אילת השחר תבקש הלוואה להרחבה תקבל אותם תנאים. מי שמקים מלון באזור ים המלח או אילת או קריית שמונה, מקבל אותם תנאים.

ג. פת:

אין התנגדות שאילת השחר תקבל הלוואה. צריך לתת הלוואה למי שיוכל לעמוד בהחזרתה.

ח. שטסל:

נשאלה שאלה על ההשקעה העצמית של השותפים. השותפים הפרטים נבדוק באוהה מידה שנבדק כל יזם שמבקש הלוואה למפעל פיתוח תיירותי, כולל בתי מלון. יש הוכחות בנקאיות סבירות עד כמה שניתן לקבל במקרים כאלה. אבל היות ובחברה לפיתוח קריית שמונה שותפים חברת העובדים, המועצה האזורית והמועצה המקומית, יש להניח שהשותפים מספיק רציניים כדי להרים סכום זה. לכן לא דרשנו מהם הוכחות בנקאיות. ובאשר ליזמים הפרטיים, אילו היו מופיעים אותם יזמים באזור ים המלח, היינו לוקחים מהם אותן הוכחות.

ובאשר לשאלה, מדוע ערבות המדינה, מדוא לא נמסור זאת לבנק? ראשית, החברה לפיתוח מפעלי תיירות היא בנק. הבנקים המסחריים מוכנים לקבל על עצמם אחריות לפרויקטים במרחב הארץ ומורת עמלה שאינני רוצה להזכיר, ועל פרויקטים אחרים הם אינם מוכנים לקבל אחריות. לכן הגענו למסקנה שהחברה לפיתוח התיירות תהיה אחראית על כל הכסף. בקריית שמונה עדיין יש סיכון מסחרי בבניית מלון כזה. אהו מחברי הכנסת אמר שמלון הצפון יהפך לסניף של אילת השחר? הלוואי, כי אז לא תופעל הערבות. אבל היות והחברה לפיתוח התיירות נכלסת למקום מסוכן כמוסד כספי רציני ואחראי היא רוצה שהממשלה תתן ערבות.

ד. קורני: חברת העובדים היא שותפה בחברה לפיתוח קריית שמונה. האם חברת העובדים אינה יכולה לתת ערבות?

ח. שטסל:

מה הבטחונות שאנו מקבלים ממלונות הנבנים במרכז הארץ? לרוב את הנכס. ואת הבטחון הזה אנו מקבלים גם במקרה שלפנינו. ערבות בעלים אנו מקבלים 10-15-20 אחוז. גם במקרה זה קבלנו 10%.

מר בליזובסקי:

חבר הכנסת גולדשטיין שאל מהו הנוהג לגבי ההתייקרות. לפי הפרוצדורה הקיימת, כאשר אנו מאשרים פרויקט, הוא מבוסס על פי אומדנים הקיימים ביום האשור.

כל שנוי בתכנית המאושרת חייב לבוא מחדש לאישור הגורמים המאשרים, וכל לירה נוספת בהשקעה ממומנת באותה פרופורציה - שליש היזמים, הלוואה ממשלתית והיתרה שבין הון המניות וההלוואה הממשלתית על ידי הלוואות בעלים.

חבר הכנסת גולדשטיין סבור שלא תהיה תיירות קיץ באיזור הכליל העליון. מתברר שהביקורים בחרמון וברכבל בקיץ אינם גופלים מאלה שבחורף.

אשר לגודל המלון, ענף המלונאות עבר התפתחות הדומה למעבר מבית מלאכה לתעשייה. כאשר משרד התיירות דורש רמה מסויימת מכל מלון, מייד מתעוררת השאלה, מהו הגודל הכלכלי. מלון של 12-15 חדר אינו יכול להיות רנטבילי, אלא אם הוא מופעל על ידי בעל המלון ורעייתו כאשר הם עובדים 24 שעות ביממה. והיום כאשר למעלה מחמשים אחוז מהתיירות הם תיירות קבוצתיות, מלון משפחתי כזה אינו יכול לתת את השירות ההולם. ברור שההתפתחות בעתיד היא בכיוון של בתי מלון גדולים, והפנסיון המשפחתי כמעט נעלם.

לשאלתו של חבר הכנסת בדר, בתי מלון הנבנים באיץ מקבלים שתי הסבות - הלוואות ומעמד של מפעל מאושר. אינני זוכר שזוגם מלון ללא סטטוס של מפעל מאושר. במסגרת חוק לעידוד השקעות הון רשאי כל מלון לייבא ציוד בלי מסים והוא מקבל פטור מהמסוי על מלט, עץ וברזל.

חבר הכנסת זכין דיבר על עלות הבנייה של חדר במלון. אינני יודע מה מקור האינפורמציה של 150,000 לירות לחדר, פרט למלון הילטון ירושלים כאשר אתה זוקף לעלות החדר את המתקנים של הכנסים. עלות הבנייה של בתי המלון עלתה כתוצאה מהמתרחש במשק הבניה, וזה משפיע על הרווחיות, כי המחיר שאתה יכול לגבות מהתייר הוא פונקציה של עלות הבנייה.

אשר לשאלה, האם ההשקעה היא במזומן - החוק לעידוד השקעות הון מחייב ששליש יושקע בהון מניות נפרע, ואד חייבים להשקיע במזומן. אחרת הוא אינו עומד בקריטריון של מפעל מאושר.

ח. שטסל: הון מניות נפרע יכול להיות גם השקעה בשלד או סחורות.

לשאלתו של חבר הכנסת הרינג, כאשר משרד התיירות בדוק תכנית להקמת מלון, אחת החשובות שעל כל יזם לתת היא, כיצד ינהל את המלון. נושא הניהול הוא אחד הנושאים הבסיסיים. במקרה הטפציי שלפנינו נאמר שמר אשכול, מנהל בית ההארכה של אילת השחר יהיה היועץ וילווה את הפרויקט של מלון הצפון. לפי חוק הפעלת בתי מלון לא ניתן להפעיל מלון בלי מנהל מורשה שעבר בחינות של משרד התיירות.

י. בדר: כל ההצעה אינה נראית בעיניי מבטיחה הבטחונות אם הבעלים נותנים ערבות של 10 אחוז בלבד, פירוש הדבר שהם כותבים בעצמם: אנו איננו בטוחים בפרויקט.

העובדה שחברה ממשלתית, שכל הון המניות הרגילות שלה בידי המדינה דורשת ערבות המדינה, היא מוזר ביותר ואינה ראויה לתמיכה.

מכל הסיבות האלה המסקנה הטבעית היא שצריך להצביע נגד מתן ערבות זו. אבל זו ערבות שדורשים שבבנק קרלית שמונה. וזה בודאי משקל נגדי. לכן נמנע.

ח. שטסל: הצטרפתי לשמוע מחבר הכנסת בדר שאם המדובר בחברה ממשלתית היא צריכה לשמול שיקול אחר מתן הלוואותיה מכפי שהיה שוקל מי שאינו חברה ממשלתית. מבנק לפיתוח החעשייה הממשלה שותפת ב-26% בהון המניות המצביעות ו-84% בהון המניות הכללי. וחבר הכנסת בדר דורש מבנק לפיתוח החעשייה להקפיד הקפדת יתר במתן הלוואות וערבויות. הממשלה יכולה להיות בעלת המניות ובכל זאת

וחברה צריכה להתנהל בצורה עסקית.

היו"ר מ. ברעם:
אני מתאך לי שאילו היינו דנים בערבות זו לפני כשנה, כאשר נורו פגזים על קריית שמונה, כל נוסח הדיבור היה שונה. כאשר אנו מסיירים בקריית שמונה אנו אומרים שצריך לעשות למען ביטוסה של קריית שמונה. אני אומר: עצם העובדה שיהיה מבנה גדול מואר בלילה, מבנה שתהיה בו תנועה, יוסיף לפיתוחו ולביטוסו של המקום.

אני חושב שאיננו יכולים לדרוש שחברה ממשלתית, באשר היא כזאת, שנותנת הלוואה למפעל באזור פיתוח שיש בו גם סיכון בטחוני, תוותר על ערבות.

אני מציע לוועדה לאשר את הערבות ולאחל הצלחה למלון הצפון בקריית שמונה.

אני מעמיד להצבעה אישור הערבות.

ערבות המדינה - מלון הצפון, קריית שמונה - אושרה

ב. ערבות מטעם המדינה - "ישראלהוגי בע"מ"

היו"ר מ. ברעם:
אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות מטעם המדינה - ישראלהוגי בע"מ. (קורא מכחבו של שר האוצר).

סגן שר הסעד י. שערי:
אנו אשרנו הקמת מועדון צלילה בשאם א-שיך. היזם הוא שוויצרי שיש לו חלק במועדון צלילה אירופאי בו חברים 7000 צוללנים שמעוניינים לבוא לשאם א-שיך, כי אין אזור אחר בו יש חיים תת-ימיים כל כך מלאים, יפים וצבעוניים. הוא הכין סרט נפלא על החיים התת-ימיים של שאם א-שיך. הוא מקים מלון של 60 חדר במפרץ נעמה. הוא הביא אתו חמרים ופועלים משוויץ.

אפשרויות האכסון בשאם א-שיך אינן גדולות. הוחל בהקמת מלון "נאות אופיר", אבל בגלל חילוקי דיעות בין הבעלים, נפטרה הבנייה. "קארוון" עובר עתה שלב חדש. נקווה שיצליח יותר. אם רוצים לעשות משהו בשאם א-שיך - וכולם מסכימים שצריך לעשות - זהו מפעל חשוב. אבל היות ומדובר בשאם א-שיך, מר שטסל מבקש ערבות המדינה.

א. גולדשטיין:
האם תעיוח האקולוגיות מובאות בחשבון בהקמת מלון זה?

ג. גרשונז':
אני בעד אישור הערבות. ראשית, המדובר בשאם א-שיך; שנית, המשקיע האיש חו"ל. הכרנו את האיש כאשר הדריך אותנו בסיום בשאם א-שיך.

בסיום בשאם א-שיך התרשמנו קשות מהטענה שהובאה לפנינו שיש סחבת באישור ערבות זו. הייתי מבקש לדעת מדוע ערבות זו מובאת לאישור רק עכשו?

י. בדר:
אני מבין שבמקרה זה הבעלים מקבלים עליהם אחריות ונותנים ערבות אישית על כל הסכום.

סגן שר התיירות י. שערי:
לשאלתו של חבר הכנסת גולדשטיין, מלון זה ייבנה במרחק ניכר מהחוף.

א. גולדשטיין:

השפכים לא יגיעו לים?

לא. ג. שר התירוח י. שערי: לנו מקימים טיילת לאורך המפרץ, כדי שהמבנים יהיו במרחק ניכר מהחוף.

אשר לסחבת, אני מסכים למה שנאמר על ידי ח"כ גרסוני. אבל יש לנו משטר דמוקרטי. כל בקשה לערבות צריך להביא לאישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

היו"ר מ. ברעם:

עובדה היא שועדת השרים לענייני כלכלה אישרה את הערבות ב-24 באפריל והמכתב

מהאוצר יצא ב-31.5.73.

סגן שר התירוח י. שערי: אינני יודע מה היה באוצר.

ח. שטסל:

היה עיכוב במשרד התירוח. לנו מביאים את הדבר לפני הועדה רק לאחר שהמינסטריון מתחייב, כי במידה ויהיו הפסדים הוא יכסה אותם.

היו"ר מ. ברעם:

אני מעמיד להצבעה אישור הערבות.

ה צ ב ע ה

עובדות מסעם המדינה - ישרהוגי בע"מ - אושרה

ג. ערבות המדינה - רשויות מקומיות מלווה קונסולידציה 1972/1973

היו"ר מ. ברעם:

אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות המדינה - רשויות מקומיות מלווה קונסולידציה 1972/1973.

אני מפנה תשומת לבכם שעדיין אנף נתונים בריכוז עם הבנקים לגבי גובה הרבית.

ח. שטסל:

הריכוז יכול להיות רק לגבי קטע מסויים. עלינו על דרך זו בשנת 1970/71, וזו כבר מסורת שכל שנה מקבלים ערבות על 20% הראשונים סיכון ראשון. אלו הלוואות קונסולידציה שניתנות לרשויות המקומיות לפי המלצות משרד הפנים המאושרות על ידי האוצר.

צ. פיינרמן:

נזמנו החלטנו שכספי הבנקים הנתונים שלא מהאמצעים העצמיים אלא מכספי הנפקה, ינתנו בריבית של 8.5%. אני מציע שנעמוד על קיום החלטה זו.

אני מצטרף להצעתו של חבר הכנסת פיינרמן.

ח. שטסל:

אני בעד זה. אבל אינני מסוגל להשיג כסף ברבית כזאת. הבנקים הסכימו לתת רק כספי הנפקות בריבית של 8.5% וכאן יש שלוב של כספי הנפקה ואמצעים עצמיים.

א. מלמד:

אני חושב שהועדה היחה צריכה להטיל כל כובד משקלה כדי לבטל את הפיקציה הזאת של חובות של הרשויות המקומיות. צריך לתקציב סכומים אלה בתקציב.

היו"ר מ. ברעם:
אני מציע שנחליט לקיים דיון בנושא זה בהשתתפות שר האוצר. והפעם נאשר את הערבות המבקושת, כדי לאפשר לרשויות המקומיות להנות מהקונסולידציה.

אני מעמיד להצבעה אישור הערבות.

ה צ ב ע ה

ערבות המדינה - רשויות מקומיות מלווה קונסולידציה
א - 1972/1973 - ו ש ר ה

ד. ערבות המדינה - דיון

היו"ר מ. ברעם:
אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות המדינה - דיון. (קורא מכתבו של שר האוצר).

ה. שטסל:
ב-1971 אישרה ועדת הכספים ערבות המדינה להלוואות לשיפור תנאי הדיון, שיקון פגום ומשפחות מרובות ילדים. מוצע שהערבות תחול גם על הלוואות שהבנקים יחזו לזוגות צעירים ולמיעוטים.

היו"ר מ. ברעם:
אני מציע שנאשר את הבקשה, בתנאי שהדבר לא יפגע בהלוואות לשפור תנאי דיור למשכננים בשכונות עוני, שיקון פגום ומשפחות מרובות ילדים.

ה צ ב ע ה

ערבות המדינה - דיון - ו ש ר ה

ה. ערבות מטעם המדינה למתן הלוואות לסטודנטים

היו"ר מ. ברעם:
אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות מטעם המדינה למתן הלוואות לסטודנטים. (קורא מכתבו של שר האוצר).

א. מלמד:
האם אפשר לקבל אינפורמציה על הקרן?

מר לוינסון:
לקרן שני מוסדות - מועצת בעלי המניות והנהלה פעילה. בראש המועצה עומד שר החינוך והתרבות וחברים בה שר האוצר, נגיד הבנק ונציגי כל הבנקים החברים בקרן - בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק דיסקונט. החל מהשנה הצטרפו לקרן בנקליס-דיסקונט והבנק הבינלאומי הראשון.

א. מלמד:
האם פנו גם לבנקים אחרים, ביניהם בנק המזרחי המאוחד, להצטרף לקרן?

ח. שטסל:
בנק המזרחי, כאשר הוא מעוניין בתכנית מסויימת, הוא מופיע ומציע את עצמו.

מר לוינסון:
 הבנקים נותנים 6 מליון לירות ב-10%.
ה. שטסל:
 בדברי ההסבר כתוב: 9%.
מר לוינסון:
 זו טעות, צריך לחקן טעות זו.

ערבות מטעם המדינה למתן הלוואות לסטודנטים -
 בחיקון שעור הרבית מעל כספי הבנקים, 10%
 במקום 9% המופיעים במכתב שר האוצר - א ר ש ר ה

ו. ערבות המדינה - תדיראן תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ

היו"ר מ. ברעם:
 אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות המדינה -
 תדיראן תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ.
 (קורא מכתבו של שר האוצר).

ה. שטסל:
 אני מבקש שהדיון בערבות זו יהיה חסוי.

היו"ר מ. ברעם:
 אני חושב שהערבות המבקושת כשרה מכל
 הבחינות ואני מציע לאשדה.

ערבות המדינה - תדיראן תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ-אושרה

ז. ערבות מטעם המדינה להלוואה בסך 20 מליון דולר לבנק
 החקלאות לישראל בע"מ מהבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח

היו"ר מ. ברעם:
 אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות מטעם המדינה
 להלוואה בסך 20 מליון דולר לבנק החקלאות
 לישראל בע"מ מהבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח. (קורא מכתבו של שר האוצר).

ערבות מטעם המדינה להלוואה בסך 20 מליון דולר
 לבנק החקלאות לישראל בע"מ מהבנק הבינלאומי
 לשיקום ופיתוח - א ר ש ר ה

ח. ערבות מטעם המדינה - הלוואות בשטחים המוחזקים

היו"ר מ. ברעם:
 אנו עוברים לסעיף הבא - ערבות מטעם
 המדינה - הלוואות בשטחים המוחזקים. (קורא
 מכתבו של שר האוצר).

כזכור לחברי הועדה אשרנו ערבות גלובלית
 של 50 מליון לירות על הלוואות לעידוד ענפי משק שונים בשטחים המוחזקים.
 נאמר לנו שהלוואות אלו תנתנה בסדר גודל של חצי מליון לירות. עכשו
 מבקשים לאשר במסגרת סכום זה הלוואה בסך 2 מליון לירות ליצואני הדריים
 המשוקים עיקר ייצוא ההדריים מרצועת עזה.

הם אינם מקבלים את ההלוואות מהמועצה לשיווק פרי הדר?
לא.

ג. פח:

ח. שטסל:

ערבות מטעם המדינה - הלוואות בשטחים המוחזקים - אושרה

ט. ערבות המדינה - מספנות ישראל בע"מ

הסעיף הבא - ערבות המדינה - מספנות ישראל.
(קורא מכתבו של שר האוצר).

היו"ר מ. ברעם:

בין הבנקים נוחני האשראי יכלל גם בנק כללי לישראל.

ח. שטסל:

ערבות המדינה - מספנות ישראל בע"מ - אושרה

י. ערבות המדינה - הדרי עזה בע"מ

הסעיף הבא - ערבות המדינה - הדרי עזה בע"מ.
(קורא מכתבו של שר האוצר).

היו"ר מ. ברעם:

אני מבין שהמפעל הוא מוכר ולא מאושר ולכן אינו מקבל מענק.

ג. פח:

יכול להיות זו הסיבה. על כל פנים, זו היתה הפשרה שנתקבלה על דעת החברה.

ח. שטסל:

ערבות המדינה - הדרי עזה בע"מ - אושרה

יא. ערבויות פוליטיות ומסחריות מטעם המדינה על השקעת בשטחי הממשל הצבאי

הסעיף הבא - ערבויות פוליטיות ומסחריות מטעם המדינה על השקעות בשטחי הממשל הצבאי.
(קורא מכתבו של שר האוצר).

היו"ר מ. ברעם:

בסיכום שני המוכמים המופיעים במכתבו של שר האוצר נפלה טעות.

א. ג. פלוג:

אני מבקש לבדוק זאת.

ח. שטסל:

אפשר לאשר את הערבות למסעות הבניאס, שהמשקיע בה הוא מושב שאר ישוב.

ד. קורן:

איך לי החנגדות.

ח. שטסל:

ערבויות פוליטיות ומסחריות מטעם המדינה על השקעות בשטחי הממשל הצבאי (מסעדה בבניאס, המשקיע מושב שאר ישוב) - א ש ר ה

י"ב. חוק לעידוד החסכון אגרות חובה של כלל תעשיות בע"מ

אנו עוברים לסעיף הבא - חוק לעידוד
חסכון - אגרות חוב של כלל-תעשיות בע"מ.

היו"ר מ. ברעם:

כלל תעשיות היא חלק מ"כלל"?

זו חברה-בת של "כלל" העוסקת רק
בתעשיות.

ח. שטסל:

חוק לעידוד החסכון - אגרות חוב של כלל תעשיות בע"מ - אושר

הישיבה נעולה.

היו"ר מ. ברעם:

הישיבה ננעלה בשעה 12.35